NN 47/2020 (17.4.2020.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2854/2018 i U-I-2855/2018 od 10. ožujka 2020. i tri Izdvojena mišljenja sudaca

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

972

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, odlučujući o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), na sjednici održanoj 10. ožujka 2020. donio je

ODLUKU

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom te se ukida:

– članak 6. stavak 2. točka 2. alineja 7. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (»Narodne novine« 64/18.) u dijelu koji glasi: »preddiplomskih stručnih studija« i

– članak 6. stavak 2. točka 2. alineja 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (»Narodne novine« 64/18.) u dijelu koji glasi: »specijalističkih diplomskih stručnih studija«.

II. Ukinuti dio članka 6. stavka 2. točke 2. alineja 7. i 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (»Narodne novine« 64/18.) prestaje važiti 31. prosinca 2020.

III. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru donio je na temelju članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava sedmi (7.) saziv Hrvatskog sabora na 7. sjednici održanoj 8. veljače 2013. Proglasio ga je predsjednik Republike Hrvatske odlukom od 14. veljače 2013. Objavljen je u »Narodnim novinama« broj 22 od 22. veljače 2013., a stupio je na snagu 2. ožujka 2013. (u daljnjem tekstu: ZoHKO:22/13).

2. Na dan donošenja ove odluke na snazi je Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru s izmjenama i dopunama (»Narodne novine« broj 22/13., 41/16. – odluka USRH broj: U-I-351/2016 i 64/18.).

3. Prijedloge koji se razmatraju u ovom ustavnosudskom postupku podnijeli su 27. srpnja 2018. Sveučilište u Zagrebu, koje zastupa rektor prof. dr. sc. Damir Boras (predmet broj: U-I-2854/2018) i Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, koji zastupa dekan prof. dr. sc. Igor Gliha, Pravni fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, koji zastupa dekanica prof. dr. sc. Renata Perić, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, koji zastupa dekanica prof. dr. sc. Vesna Crnić-Grotić i Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, koji zastupa dekan izv. prof. dr. sc. Željko Radić (predmet broj: U-I-2855/2018; u daljnjem tekstu: predlagatelji).

3.1. Predlagatelji osporavaju suglasnost s Ustavom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru klasa: 022-03/18-01/04 od 6. srpnja 2018., koji je donio deveti (9.) saziv Hrvatskog sabora na temelju članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava na 8. sjednici održanoj 6. srpnja 2018. Proglasila ga je predsjednica Republike Hrvatske odlukom od 10. srpnja 2018. Objavljen je u »Narodnim novinama« broj 64 od 18. srpnja 2018., a stupio je na snagu 26. srpnja 2018. (u daljnjem tekstu: ZIDZoHKO:64/18).

Iz prijedloga proizlazi da predlagatelji osporavaju suglasnost s Ustavom članka 6. stavka 2. točke 2. alineje 7. ZIDZoHKO-a:64/18 u dijelu kojim su preddiplomski sveučilišni studiji smješteni na razinu kvalifikacija 6 Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (u daljnjem tekstu: HKO) i članka 6. stavka 2. točke 2. alineje 8. ZIDZoHKO-a:64/18 u dijelu kojim su specijalistički diplomski stručni studiji smješteni na razinu kvalifikacija 7.1 HKO-a, kao i svih odredbi ZIDZoHKO-a:64/18 koje su organski povezane s člankom 6. ZIDZoHKO-a:64/18.

Predlagatelji u prijedlogu navode da je zakonodavac, donoseći članak 6. ZIDZoHKO-a:64/18, prekršio odluku Ustavnog suda broj: U-I-351/2016 od 20. travnja 2016. (»Narodne novine« broj 41/16.; u daljnjem tekstu: odluka broj: U-I-351/2016), jer su ponovno propisana zakonska rješenja koja su odlukom broj: U-I-351/2016 utvrđena neustavnima.

Predlagatelji su predložili da Ustavni sud do donošenja odluke privremeno obustavi izvršenje pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na osnovi ZIDZoHKO-a:64/18 obzirom na »izrazit javni interes povezan s pitanjem dopuštenosti primjene ZID-a ZoHKO-a:64/18 u praksi do konačne odluke Ustavnog suda, ali i teške i nepopravljive posljedice za cjelokupno područje visokog obrazovanja, a osobito za studente sveučilišnih studija, ako bi se ZID ZoHKO:64/18 počeo primjenjivati u praksi.«

4. Na temelju članka 25. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 42/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), o prijedlogu predlagatelja zatraženo je očitovanje Vlade Republike Hrvatske. Očitovanje je dostavljeno Ustavnom sudu aktom klasa: 022-03/18-39/12, ur. broj: 50301-27/12-18-5 od 27. rujna 2018. (u daljnjem tekstu: očitovanje Vlade).

II. OSPORENE I DRUGE RELEVANTNE ODREDBE

1) Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru

5. Članak 7. stavak 2. alineje 7. – 10. ZoHKO-a:22/13 glasile su:

»Razine cjelovitih i djelomičnih kvalifikacija
Članak 7.

(...)

(2) Minimalni uvjeti za stjecanje i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama su:

(...)

– Razina 6 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 180 ECTS bodova, od kojih je najmanje 120 ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili više, uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.

– Razina 7 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 60 ECTS bodova na 7. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Ukupno radno opterećenje kvalifikacije na razini 7., zajedno s prethodnom kvalifikacijom na razini 6., koja je uvjet pristupanja, je minimalno 300 ECTS bodova, od kojih je najmanje 180 ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja i najmanje 60 ECTS bodova na 7. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 uz položene ispite obveznih predmeta državne mature ili posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 6 ili više.

– Razina 8.1 – stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje jednu godinu znanstvenog ili umjetničkog istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji je rezultat barem jedan objavljen originalan rad s relevantnom međunarodnom recenzijom. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 7.

– Razina 8.2 – stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje tri godine znanstvenih ili umjetničkih istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji su rezultat originalni radovi s relevantnom međunarodnom recenzijom. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 7.

(...)«

5.1. Članak 8. stavak 1. alineje 7. – 10. ZoHKO-a:22/13 glasile su:

»Pridruživanje kvalifikacija razinama HKO-a
Članak 8.

(1) Cjelovitim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu sa člancima 7. i 14. ovoga Zakona, kako slijedi:

(...)

– Razina 6: sveučilišni preddiplomski studiji; stručni preddiplomski studiji;

– Razina 7: sveučilišni diplomski studiji; specijalistički diplomski stručni studiji; poslijediplomski specijalistički studiji;

– Razina 8.1: poslijediplomski znanstveni magistarski studiji;

– Razina 8.2: poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studiji; obrana doktorske disertacije izvan studija.

(...)«

5.2. Člankom 6. ZIDZoHKO-a:64/18 izmijenjen je članak 7. Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (»Narodne novine« broj 22/13. i 41/16. – odluka USRH broj: U-I-351/2016).

Članak 6. stavak 1. i stavak 2. točka 2. alineje 7. – 11. ZIDZoHKO-a:64/18 glase:

»Članak 6.

Naslov iznad članka 7. mijenja se i glasi: Cjelovite i djelomične kvalifikacije i njihovo pridruživanje razinama HKO-a.

(...)

(2) Cjelovitim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a uz zadovoljavanje minimalnih uvjeta za stjecanje cjelovitih kvalifikacija i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama kako slijedi:

(...)

– Razina 6 – kvalifikacije stečene završetkom preddiplomskih studija.

Na razinu 6 smještaju se dvije vrste kvalifikacija, i to kvalifikacije stečene završetkom:

a) preddiplomskih stručnih studija,

b) preddiplomskih sveučilišnih studija.

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 180 ECTS bodova, od kojih je najmanje 120 ECTS bodova na razini 6 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili na razini 5 uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.

– Razina 7.1 – kvalifikacije stečene završetkom diplomskih studija

Na razinu 7.1 smještaju se dvije vrste kvalifikacija, i to kvalifikacije stečene završetkom:

a) specijalističkih diplomskih stručnih studija;

b) sveučilišnih diplomskih studija te integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija.

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije završetkom specijalističkih diplomskih stručnih studija i sveučilišnih diplomskih studija minimalno je 60 ECTS bodova na razini 7 ili višoj razini ishoda učenja, uz uvjet da se zajedno s prethodno stečenom kvalifikacijom na razini 6 stječe ukupno najmanje 300 ECTS bodova. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 6 u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi visoko učilište, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom visokog učilišta.

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije završetkom integriranoga preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija minimalno je 300 ECTS bodova na razini 6 i 7 ili višoj razini ishoda učenja, od kojih je najmanje 60 ECTS bodova na razini 7. Uvjet pristupanja je posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili na razini 5 uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.

– Razina 7.2 – kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih specijalističkih studija

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 60 ECTS bodova na razini 7 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije koja se stječe završetkom odgovarajućeg studija u skladu s uvjetima propisanima zakonom kojim se regulira visoko obrazovanje te s uvjetima koje općim aktom utvrdi sveučilište, odnosno sastavnica sveučilišta, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom sveučilišta ili njegove sastavnice.

– Razina 8.1 – kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih znanstvenih magistarskih studija

Stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje jednu godinu znanstvenoga ili umjetničkog istraživanja u ekvivalentu punoga radnog vremena, čiji je rezultat barem jedan objavljen originalan znanstveni rad s relevantnom međunarodnom recenzijom.

– Razina 8.2 – kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija

Uvjet za stjecanje kvalifikacije najmanje je tri godine znanstvenih ili umjetničkih istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji su rezultat originalni znanstveni radovi s relevantnom međunarodnom recenzijom. Iznimno, kvalifikacija se stječe sukladno iznimkama za stjecanje doktorata znanosti, odnosno doktorata umjetnosti propisanih zakonom kojim se uređuje znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije koja se stječe završetkom diplomskoga sveučilišnog studija ili integriranog preddiplomskog i diplomskoga sveučilišnog studija u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi sveučilište, odnosno sastavnica sveučilišta, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom sveučilišta ili njegove sastavnice. Iznimno, sveučilište može svojim općim aktom kao uvjet pristupanja utvrditi i drugu prethodno stečenu kvalifikaciju uz završen odgovarajući sveučilišni razlikovni program.«

2) Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

6. Za razumijevanje učinaka osporene odredbe ZIDZoHKO-a:64/18 relevantne su odredbe Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (»Narodne novine« broj 123/03., 105/04., 174/04., 2/07. – odluka USRH broj: U-I-1707/2006, 46/07., 45/09., 63/11., 94/13., 139/13., 101/14. – odluka i rješenje USRH broj: U-I-5578/2013 i dr., 60/15. – odluka USRH broj: U-I-7431/2014 i dr. i 131/17. – Uredba; u daljnjem tekstu: ZoZDiVO:123/03-131/17).

6.1. Članak 69. ZoZDiVO-a:123/03-131/17 glasi:

»2. STUDIJI NA VISOKIM UČILIŠTIMA

A. VRSTE STUDIJA: sveučilišni i stručni studij

Članak 69.

(1) Visoko obrazovanje provodi se kroz sveučilišne i stručne studije.

(2) Sveučilišni studij osposobljava studente za obavljanje poslova u znanosti, umjetnosti i visokom obrazovanju, u poslovnom svijetu, javnom sektoru i društvu općenito te ih osposobljava za razvoj i primjenu znanstvenih, umjetničkih i stručnih dostignuća.

(3) Stručni studij pruža studentima primjerenu razinu znanja i vještina koje omogućavaju obavljanje stručnih zanimanja i osposobljava ih za neposredno uključivanje u radni proces.

(...)«

6.2. Mjerodavne odredbe ZoZDiVO-a:123/03-131/17 koje uređuju sveučilišne studije glase:

»Sveučilišni studij

Članak 70.

(1) Sveučilišno obrazovanje obuhvaća:

(1) preddiplomski sveučilišni studij,

(2) diplomski sveučilišni studij i

(3) poslijediplomski studij.

(2) Sveučilišni studiji ustrojavaju se i izvode na sveučilištu. Diplomski, sveučilišni i poslijediplomski studiji mogu se izvoditi i u suradnji sa znanstvenim institutima.

(...)

(4) Studijski programi mogu se provoditi i kao integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studiji čijim završetkom se stječe najmanje 300 ECTS bodova.

(...)

Preddiplomski studij

Članak 71.

(1) Na preddiplomskom sveučilišnom studiju, koji u pravilu traje tri do četiri godine, stječe se od 180 do 240 ECTS bodova. Preddiplomski studij osposobljava studente za diplomski studij te im daje mogućnost zapošljavanja na određenim stručnim poslovima.

(...)

Diplomski studij

Članak 72.

(1) Diplomski sveučilišni studij traje jednu do dvije godine i njegovim završetkom stječe se od 60 do 120 ECTS bodova. Diplomski studij može trajati i duže, uz odobrenje Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj.

(2) Ukupan broj bodova koji se stječu na preddiplomskom i diplomskom studiju iznosi najmanje 300 ECTS bodova.

(...)

Poslijediplomski studij

Članak 73.

(1) Poslijediplomski studiji su poslijediplomski sveučilišni studij i poslijediplomski specijalistički studij.

(2) Poslijediplomski sveučilišni studij (doktorski studij) može se upisati nakon završetka diplomskog sveučilišnog studija.

(...)

(8) Sveučilište može organizirati poslijediplomski specijalistički studij u trajanju od jedne do dvije godine, kojim se stječe akademski naziv specijalist određenog područja (spec.), u skladu s posebnim zakonom. Naziv specijalist, odnosno njegova kratica dodaju se akademskom nazivu iz članka 72. stavka 3. ovoga Zakona. Završetkom poslijediplomskog specijalističkog studija stječe se od 60 do 120 ECTS bodova.

(...)«

6.3. Mjerodavne odredbe ZoZDiVO-a:123/03-131/17 koje uređuju stručne studije glase:

»Stručni studiji

Članak 74.

(1) Stručno obrazovanje obuhvaća:

– kratki stručni studij,

– preddiplomski stručni studij,

– specijalistički diplomski stručni studij.

(2) Stručni studiji provode se na visokoj školi ili veleučilištu. Iznimno, stručni studiji mogu se provoditi i na sveučilištu, uz pribavljenu suglasnost Nacionalnog vijeća u skladu s ovim Zakonom.

(...)

(5) Preddiplomski stručni studij traje tri godine, a iznimno, uz odobrenje Nacionalnog vijeća, preddiplomski stručni studij može trajati do četiri godine, u slučaju kada je to sukladno s međunarodno prihvaćenim standardima. Završetkom preddiplomskog stručnog studija stječe se od 180 do 240 ECTS bodova te stručni naziv stručni/a prvostupnik/prvostupnica (baccalaureus/baccalaurea) uz naznaku struke, u skladu s posebnim zakonom.

(...)

(7) Specijalistički diplomski stručni studij traje jednu ili dvije godine i njegovim se završetkom stječe od 60 do 120 ECTS bodova. Završetkom specijalističkog diplomskog stručnog studija stječe se stručni naziv stručni/a specijalist/ica određene struke, u skladu s posebnim zakonom.

(8) Ukupan broj bodova koji se stječu na preddiplomskom i specijalističkom diplomskom stručnom studiju iznosi najmanje 300 ECTS bodova.

(...)«

III. PRAKSA USTAVNOG SUDA

7. Ustavni sud u svojoj je dosadašnjoj praksi više puta istaknuo da između sveučilišta i njegovih učilišta s jedne strane i veleučilišta i visokih škola s druge strane postoji ustavna i zakonska razlika.

U odluci i rješenju broj: U-I-902/1999 od 26. siječnja 2000. (»Narodne novine« broj 14/00. i 26/00. – ispravak), Ustavni sud utvrdio je da se ustavno jamstvo autonomije sveučilišta odnosi na zakonom ustanovljena sveučilišta i njihove sastavnice jer se samo sveučilišta (i njihove sastavnice) bave sveučilišnim obrazovanjem kao posebnom vrstom visokog obrazovanja. S

druge strane, veleučilišta se bave stručnim ili vokacijskim obrazovanjem kao vrstom visokog obrazovanja različitom od onog sveučilišnog ili znanstvenog.

U točki 3.1. odluke i rješenja broj: U-I-902/1999 u tom je smislu utvrđeno da se sveučilišta i visoka učilišta u sastavu sveučilišta »od ostalih visokih učilišta ustavno razlikuju po tome što se samo na njih odnosi ustavno jamstvo slobode znanstvenog stvaralaštva iz članka 68. stavka 1. Ustava, što za sobom povlači i njihovu zakonsku razliku, jer samo sveučilišta i visoka učilišta u sastavu sveučilišta izvode studije koji pripremaju i za znanstveni rad«. Stoga je zakonodavac vezan ograničenjima koja proizlaze iz ustavnog jamstva autonomije sveučilišta samo u odnosu na sveučilišta i njihova učilišta, jer samo sveučilišta i njihova učilišta izvode studije koji pripremaju i za znanstveni rad.

Ta je stajališta Ustavni sud ponovio u rješenju broj: U-I-1441/2001 od 23. listopada 2003. (»Narodne novine« broj 177/03.).

8. I u odluci broj: U-I-1707/2006 od 20. prosinca 2006. (»Narodne novine« broj 2/07.) Ustavni sud je ponovio »da je zakonodavac vezan ograničenjima koja proizlaze iz ustavnog jamstva autonomije sveučilišta samo u odnosu na sveučilišta i njihova učilišta, jer samo sveučilišta i njihova učilišta izvode studije koji pripremaju i za znanstveni rad. To utvrđenje, međutim, nikako ne znači niti pretpostavlja zabranu sveučilištima i njihovim učilištima da uz sveučilišno ili znanstveno obrazovanje organiziraju, izvode, odnosno provode i stručno ili vokacijsko obrazovanje, sve dok zakonodavac razlikuje ta dva oblika visokog obrazovanja«. U toj je odluci dalje utvrdio:

»Iako su materijalni kriteriji njihova razlikovanja ponekad nejasni, za potrebe ovog ustavnosudskog postupka dostatno je utvrditi da sveučilišno ili znanstveno obrazovanje u sebi sadrži (i) stručno obrazovanje, pa svako sveučilište odnosno svako njegovo učilište ispunjava pretpostavke za organiziranje, izvođenje, odnosno provedbu stručnih studija (načelo a maiore ad minus). Nasuprot tome, stručno obrazovanje – onako kako je postavljeno u pravnom poretku Republike Hrvatske – u sebi ne sadrži sveučilišno ili znanstveno obrazovanje, pa nijedno veleučilište odnosno njegovo učilište ne ispunjava pretpostavke za organiziranje, izvođenje, odnosno provedbu znanstvenih studija.

Ustavni sud stoga utvrđuje da zakonom nije dopušteno zabranjivati sveučilištima i njihovim učilištima organiziranje, izvođenje, odnosno provedbu (i) stručnih studija. Zakonom je, međutim, dopušteno te studije slobodno uređivati u pitanjima vezanim uz njihovo osnivanje, ustrojavanje, tijela, nadležnost, te prava, obveze i odgovornosti sveučilišta kao osnivača.«

Odluka Ustavnog suda broj: U-I-351/2016

9. Zakonskim rješenjem koje je bilo na snazi prije donošenja odluke broj: U-I-351/2016 na razinu 6 HKO-a bili su smješteni sveučilišni preddiplomski studiji i stručni preddiplomski studiji (članak 8. stavak 1. alineja 7. ZoHKO-a:22/13), dok su na razinu 7 HKO-a bili smješteni sveučilišni diplomski studiji, specijalistički diplomski stručni studiji i poslijediplomski specijalistički studiji (članak 8. stavak 1. alineja 8. ZoHKO-a:22/13), te je bilo omogućeno osobama koje su završile odgovarajući stručni (vokacijski) studij stjecanje kvalifikacije na razini 8.2 HKO-a – akademski stupanj doktora znanosti ili umjetnosti (dr. sc. / dr. art.) koji se stječe završetkom poslijediplomskog sveučilišnog (doktorskog) studija (članak 8. stavak 1. alineja 8. u vezi s člankom 7. stavkom 2. alinejom 10. ZoHKO-a:22/13), a da te osobe prethodno nisu pohađale nijedan diplomski sveučilišni studij odnosno odgovarajući sveučilišni razlikovni program.

Ustavni sud odlukom broj: U-I-351/2016 pokrenuo je postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom te je ukinuo članak 8. stavak 1. alineju 8. ZoHKO-a:22/13 u dijelu koji glasi: »specijalistički diplomski stručni studiji«.

Ustavni sud je u odluci broj: U-I-351/2016 istaknuo da »općenito je pogrešno postojeći binarni sustav visokog obrazovanja sagledavati kroz usporedbu njihove vrijednosti za društvenu zajednicu, jer su oba sustava (i sveučilišni i stručni) za društvenu zajednicu jednako vrijedni i jednako potrebni« (točka 36. odluke broj: U-I-351/2016), međutim, naveo je i da to »ne znači da se ta dva sustava visokog obrazovanja smiju poistovjetiti na način na koji je to učinjeno osporenim člankom 8. stavkom 1. alinejom 8. u vezi s člankom 7. stavkom 2. alinejama 9. i 10. ZoHKO-a:22/13 (smještanje sveučilišnog diplomskog studija i specijalističkog diplomskog stručnog studija na istu razinu 7 HKO-a pod jednakim minimalnim uvjetima za stjecanje i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama na razinama 8.1 i 8.2).« (točka 37. odluke broj: U-I-351/2016).

Nadalje je naveo da »imajući u vidu sva prethodna utvrđenja, a polazeći od ustavnog okvira (članci 67. stavak 1. i 68. stavak 1. Ustava) i postojećeg binarnog sustava visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, Ustavni sud ne vidi ustavnu mogućnost da stručni diplomski specijalistički studiji zakonom budu stavljeni na istu razinu HKO-a na kojoj su sveučilišni diplomski studiji, a da stavljanje stručnog diplomskog specijalističkog studija na istu razinu HKO-a na kojoj su sveučilišni diplomski studiji zakonodavac istodobno nije uvjetovao završetkom odgovarajućeg razlikovnog sveučilišnog programa.« (točka 40. odluke broj: U-I-351/2016).

Ustavni sud je utvrdio da je za pristupanje razinama 6 i 7 kao uvjet pristupanja propisano »posjedovanje prethodne kvalifikacije ... uz položene ispite obveznih predmeta državne mature«. Poštujući tu tehniku, Ustavni sud je iz razine 7 uklonio specijalističke diplomske stručne studije kako bi omogućilo zakonodavcu da dosljednom primjenom iste zakonodavne tehnike odredi drugu razinu HKO-a za specijalističke diplomske stručne studije i da za te studije propiše